
Tohmajärven kunta
Järnefeltintie 1
82600 TOHMAJÄRVI

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue
Siun Sote
Tulevaisuuslautakunta
kirjaamo@siunsote.fi

Johdanto: Pohjois-Karjalan hyvinvointialue / Tulevaisuusvaliokunta

Tohmajärven kunnanhallituksen lausunto, asianumero 749/00.01.02.00/2022 liittyen Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen / Siun soten tulevaisuuslautakunnan lausuntopyyntöön. Tulevaisuuslautakunta on pyytänyt alueensa sidosryhmiltä kirjallista lausuntoa palvelustrategialuonnoksesta ja palveluverkkoskenaarioista. Lausunto pyydetään lähettämään Siun soten kirjaamoon osoitteeseen kirjaamo@siunsote.fi. Alkuperäinen vastausaika on 13.4.-2.5.2023. Hyvinvointialueen tulevaisuuslautakunta on jatkanut lausuntojen antamisaikaa 16.5.2023 saakka.

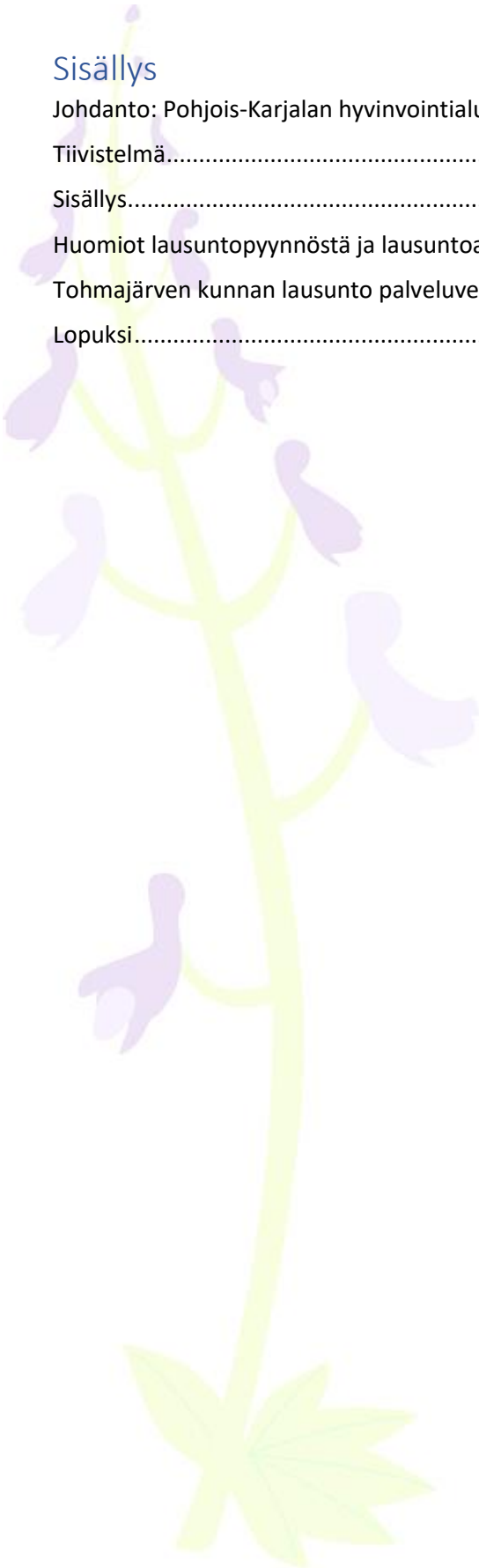
Tiivistelmä

Tohmajärven kuntalaiset asetetaan eriarvoiseen asemaan palvelujen saavutettavuuden suhteen, mikäli kunnassa ei ole omaa sote-asemaa. Tohmajärven kunta vastustaa skenaarioiden 1 tai 2 palveluverkkosuunnitelman toteuttamista. Mikäli Tohmajärven kuntalaiset asetetaan eriarvoiseen asemaan palveluiden saavutettavuuden suhteen, tulee kunta aloittamaan oikeustoimet. Tohmajärven kunnanhallituksen näkemys on, että palveluverkkosuunnitelmaa tulisi viedä skenaario 3:n suuntaan. Kunta kannattaa paikallisten palveluiden kehittämistä ja niiden tarjoamista kaikissa Pohjois-Karjalan kunnissa ja suurimmissa taajamissa. Sosiaali- ja terveystieteiden integraatio edellyttää myös sosiaalipalvelujen järjestämistä samoissa tiloissa. Tohmajärven kunnanhallituksen mielestä lähipalveluita eli kunnissa tarjottavia sote-palveluita ei saa asetta vastakkain erikoissairaanhoidon kanssa. Tohmajärven kunnanhallitus esittää hyvinvointialueelle nykyistä (lähes olematonta) tiiviimpää yhteistyötä kunnan ja hyvinvointialueen henkilöstön kanssa lääkäreiden ja hoitajien löytämiseksi.

Sisällys

Johdanto: Pohjois-Karjalan hyvinvointialue / Tulevaisuusvaliokunta	1
Tiivistelmä.....	1
Sisällys.....	2
Huomiot lausuntopyynnöstä ja lausuntoajasta.....	3
Tohmajärven kunnan lausunto palveluverkon skenaarioista 1-3	5
Lopuksi.....	8

Huomiot lausuntopyynnöstä ja lausuntoajasta

Tohmajärven kunnanhallitus piti lausuntopyynnön alkuperäistä aikataulua liian kireänä ja pyysi Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen/Siun soten tulevaisuuslautakunnalta 19.4.2023 lisäaikaa lausunnon jättämisille 30.8.2023 asti. Lisäaikaa myönnettiin tulevaisuuslautakunnan 26.04.2023 § 48 päätöksellä 16.5 asti.

Hallintolain (2003/434) 33 §:ssä säädetään, että asiakirjan täydentämistä, selityksen antamista ja selvityksen esittämistä varten on asetettava asian laatuun nähden riittävä määräaika.

Tohmajärven kunnanhallitus toteaa, että lausunnon antamiseen oli varattu alun perin vain 12 täyttä työpäivää lausuntopyynnön saapuessa Pohjois-Karjalan kuntien kirjaamoon iltapäivällä 13.4.2023. Ottaen huomioon asian laadun ja vaikuttavuuden, asetettua määräaikaa ei voitu pitää riittävänä. Tohmajärven kunnanhallitus korostaa, ettei aineisto tällä tarkkuudella ole ollut aiemmin kuntien ja muiden tahojen saatavilla. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen infokierroksilla kevään 2023 aikana aineistoa ei ole esitelty. *Palveluverkko – palvelujen tuottamisen määritelmät ja kriteerit* -asiakirja on esimerkiksi laadittu vasta 3.4.2023.

Hallintolain 32 §:ssä säädetään, että lausuntoa tai muuta selvitystä koskevassa pyynnössä on yksilöitävä, mistä erityisistä seikoista selvitystä on esitettävä.

Tulevaisuusvaliokunta ei ole yksilöinyt lausuntopyynnössään, mistä erityisistä seikoista lausuntoa pyydetään. Lausuntopyyntö on laadittu niin, että lausuntoa pyydetään palveluverkosta ja strategiasta kokonaisuudessaan. Ottaen huomioon esitetyn aineiston laadun ja laajuuden sekä päätöksen merkittävyyden ihmisten peruspalveluiden kannalta, lausuntopyynnössä tulisi yksilöidä ne kohdat, joista lausunto halutaan.

Tohmajärven kunnanhallitus huomauttaa, ettei aineisto sisällä lainkaan välttämättömiä vaikutusarvioita väestöön, henkilökuntaan, kiinteistöjen käyttöasteisiin taikka muita asian ratkaisemisen kannalta oleellisia tietoja, joista olisi tullut lähettää kuulemispyyntö. Kuulemiset ja vaikutusarviot palveluverkon skenaarioiden osalta olisi pitänyt olla mm. seuraavilta tahoilta lapsiasiavaltuutetulta, vanhusasiavaltuutetulta ja yhdenvertaisvaltuutetulta.

Hallintolain 41 §:n 1 momentissa säädetään, että jos asian ratkaisulla voi olla huomattava vaikutus muiden kuin asianosaisten elinympäristöön, työntekoon tai muihin oloihin, viranomaisen tulee varata näille henkilöille mahdollisuus saada tietoja asian käsittelyn lähtökohdista ja tavoitteista sekä lausua mielipiteensä asiasta.

Edelleen hallintolain 41 §:n 2 momentissa säädetään, että asian vireilläolosta ja vaikuttamismahdollisuuksien käyttämisestä on ilmoitettava asian merkityksen ja laajuuden kannalta sopivalla tavalla.

Tulevaisuusvaliokunta on antanut luvan välittää lausuntopyyntöä eteenpäin ja avannut asukkaille verkkokyselyn.

Tohmajärven kunnanhallituksen näkemyksen mukaan asukkaille ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyötahoille olisi tullut varata hallintolain 41 §:n mukainen mahdollisuus siten kuin hyvinvointialueesta annetun lain (2021/611) 34 §:n 1 momentissa säädetään. Nyt Pohjois-Karjalan hyvinvointialue on jättänyt kunnan vastuulle sen, että sen tulee ottaa yhteyttä edellä mainittuihin tahoihin. Vastuuta kuulemisen järjestämisestä ei lain mukaan voida näin siirtää. Asukkaille laaditussa verkkokyselyssä ei ole taas otettu huomioon väestön korkeaa ikärakennetta. Hyvinvointialueen palveluiden käyttäjistä merkittävä osa on iäkkäämpiä, jotka eivät omista välttämättä digilaitetta ollenkaan. Asukaskyselyn toteuttamistapa ei huomioi edellä mainittuja palvelun käyttäjiä.

Tohmajärven kunta korostaa, etteivät palveluiden käyttäjät saa verkkokyselyn kautta tasapuolisesti tietoa esitetystä aineistosta, eikä näillä ole siten mahdollisuus tosiasiallisesti tulla kuulluiksi. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palveluverkkosuunnitelmalla ja palvelustrategialla on huomattavia vaikutuksia perustuslaissa säädettyjen perusoikeuksien toteutumiseen ja tämä tulee huomioida kuulemismenettelyssä kokonaisuudessaan.

Tohmajärven kunnanhallitus kummeksuu palvelustrategiasta päättämisen kireää aikataulua ja kiirettä seuraavista syistä:

1. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen palvelustrategia on laadittu ajalle 2023–2038. Palveluverkon skenaariot 1–3 tähtäävät vuoteen 2038. Tähtäin on 15 vuoden päässä.
2. Hyvinvointialueen rahoitus ei ole vielä tiedossa vuoden 2024 eikä myöhempien vuosien osalta. Koska tavoite on pitkällä tulevaisuudessa, niin asialla ei ole sellainen kiire, kuin päätetyllä aikataululla on.

---

3. Hyvinvointialue on sidottu maksamaan vuokraa sen käyttöön siirtyneistä toimitiloista ainakin kolmen vuoden ajan 2023–2025.

4. Valtakunnassa ollaan muodostamassa tulevaa hallitusta sekä päättämässä tulevasta hallitusohjelmasta. Eduskunta päättää myös hyvinvointialueille tulevan rahoituksen. Hallitusohjelma ja tuleva rahoitus tulisi olla ensiksi tiedossa ja vasta tämän jälkeen tulisi tehdä päätökset koskien Pohjois-Karjalan väestön sosiaali- ja terveyspalveluiden saavutettavuutta ja saatavuutta.

5. Kunnille ei ole annettu kuntakohtaisia tietoja palveluiden käytöstä tai kustannuksista.

6. Kunnille ei ole annettu käyttöön sairastavuudella ja ikäkertoimella laskettuja talousvaikutuksia.

Palveluverkosta on tarkoitus päättää päivitetyn aikataulun mukaan hyvinvointialueen aluevaltuustossa 27.6.2023. Aikataulu on johtanut kohtuuttomaan kiireeseen ja lyhyeen lausunnonaikaan. Kireä aikataulu saa Tohmajärven kunnan näkemyksen mukaan aikaan myös sen, ettei aluevaltuusto ehdi saada riittävästi tietoa päätöksentekonsa tueksi.

Tohmajärven kunnan lausunto palveluverkon skenaarioista 1-3

Tohmajärven kunnan osalta:

Skenaariossa 1 ei Tohmajärvellä olisi tulevaisuudessa terveyspalveluja tarjolla laisinkaan, eikä kunnassa olisi omaa sote-asemaa. Palvelut siirtyisivät laajan palveluiden sote-asemille. Laajan palveluiden sote-asemia olisi Pohjois-Karjalassa viisi, lähin laajan palvelun sote-asema olisi Tohmajärven kuntakeskuksesta katsottua Kiteellä. Lisäksi Joensuussa sijaitseisi sotepalvelukeskus.

Skenaario 1 tarkoittaisi kunnan asukkaille palvelujen karkaamista kauemmaksi ja monelle nykyistä korkeampaa kynnystä lähteä käyttämään perusterveydenhuollon palveluita. Tämä tulisi lisäämään entisestään erikoissairaanhoidon kustannuksia. Nykyinen heikko palveluiden saatavuus ja saavutettavuus on ajanut palveluiden käyttäjät tilanteeseen, jossa kynnyksen lähteä perusterveydenhuollon vastaanotolla on noussut monelle liian korkeaksi. Palveluiden siirtyminen etäämmälle vaikeuttaisi tilannetta entisestään ja liian monen ensimmäinen lähtö oireiden myötä terveyspalveluihin tulisi tapahtumaan vasta ambulanssikyädillä. Palveluiden siirtyminen kauemmaksi tulisi lisäämään Tohmajärven kunnan asukkaiden kustannuksia. Pisimmät matkat Tohmajärven kunnan asukkailla Kiteen laajan palvelun sote-asemalle olisi yli 45 km.

Ilmaston näkökulmasta skenaario 1 lisäisi kasvihuonepäästöjä. Pohjois-Karjalan maakunnassa ja Tohmajärvellä on erittäin heikot julkisen liikenteen palvelut. Skenaario ykkösen toteutuessa palveluihin tulisi hakeutua Tohmajärveltä käytännössä omalla kulkuneuvolla tai taksikyydillä. Huomioiden paikallisen väestön valtakunnan tasoa vanhempi autokanta, jossa autojen aiheuttamat päästöt ovat suurempia kuin keskimäärin valtakunnassa niin kasvihuonepäästöt kasvaisivat nykytilanteeseen nähden. Tohmajärven kunta on HINKU-kunta, kuten suurin osa Pohjois-Karjalan kunnista. Skenaario 1 ei tukisi myöskään HINKU-kunnan tavoitteita.

Haasteena 1 skenaariossa on se, että se huomioi erittäin heikosti Pohjois-Karjalan ja Tohmajärven väestön ikärakenteen, koska malli perustuisi digitaalisten palveluiden nykyistä selvästi laajempaan käyttöön. Monelle iäkkäälle digitaalisten palveluiden käyttö on haasteellista, jolloin palveluiden saatavuus olisi erittäin huono. Tohmajärven sijainti isoine vaaroinen Venäjän valtakunnan rajalla heikentää verkkoyhteyksien toimimista mikä rajoittaa digipalveluiden hyödyntämistä.

Skenaario 1 olisi Tohmajärven kunnan elinvoimalle erittäin kohtalokas. Terveyspalveluiden siirtyessä kauemmaksi, tarkoittaa se myös muun asiain siirtymistä pois omasta kuntakeskuksesta. Tämä heikentäisi kunnan palveluyritysten asemaa merkittävästi. Ensimmäisenä kunnasta poistuisi apteekkipalvelut. Skenaario 1 ei myöskään houkuttelisi uusia asukkaita muuttamaan kuntaan, koska tiedossa olisi, että terveyspalveluita ei olisi saatavilla Tohmajärvellä. Hyvinvointialue on merkittävä työllistäjä Tohmajärvellä ja tässä skenaariossa monen työpaikka siirtyisi etäämmälle, mikä lisää monen työntekijän elinkustannuksia. Terveyspalveluiden puuttuminen kunnasta vauhdittaisi myös muuttoaikeita. Sotepalveluiden parissa työskentelee huomattava määrä kuntalaisia, joiden verotuloilla on kunnalle suuri merkitys. Terveyspalveluiden supistaminen vähentää siten kunnan hyvinvointia ja elinvoimaa.

Skenaariossa 2 terveyspalveluita olisi Tohmajärvellä jatkossakin jonkin verran, mutta ne tarjottaisiin liikkuvina palveluna. Eli joko liikkuvassa palveluautossa-, tai palvelua tuottavan henkilön avulla, joka olisi tiettyinä päivinä/päivinä tavattavissa jossakin tilassa?. Asiakkaiden vastaanotto ei mahdollisesti tapahtuisi edes nykyisellä terveysasemalla, koska sitä 2 skenaarion mukaan Tohmajärven kunnassa ei enää olisi?.

Liikkuvien palvelujen sisältöä on avattu tulevaisuuslautakunnan materiaaleissa erittäin hatarasti, koska mitään tarkempaa tietoa ei ole siitä, mitkä palvelut olisivat liikkuvia ja mitkä palvelut tarjotaisiin laajaan palvelun asemilla. Ilkka Pirskasen ja Elina Felinin kanssa kävimme keskustelua hyvinvointialueen järjestämällä lausuntokierroksella siitä, mitkä palvelut olisivat liikkuvia ja mitkä laajan palvelujen sote-asetilla. Tarkempaa tietoa jaottelusta ei ollut tässä vaiheessa olemassa, joten lausuminen liikkuvien palvelujen osalta on tuon lausuntokierroksen jälkeenkin mahdotonta.

Skenaarion 2 osalta tohmajärveläisen asiakkaan palveluiden saatavuus Tohmajärvellä olisi kiinni siitä, onko palvelua paikan päällä Tohmajärvellä sinä päivänä, kun palvelulle olisi asiakkaalla tarvetta.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue on painottanut, että taloutta suurempi ongelma on henkilöstön saatavuuden haaste. Tohmajärven kunta kysyy, millä keinoilla liikkuviin palveluihin saadaan rekrytoitua henkilöstöä, kun tilanne on haastava jo nykyisellään. Skenaario 2 haasteena on, että jos henkilöstöä ei saada rekrytoitua liikkuvaan palveluun, niin työvoiman saatavuushaastetta voidaan helposti käyttää perusteena siirtyä Tohmajärven kunnan terveyspalveluiden osalta skenaario ykköseen, jossa hyvinvointialueiden perimmäiset tavoitteet eivät toteudu.

Tohmajärven kunta vastustaa skenaarion 1 tai 2 palveluverkkosuunnitelman toteuttamista. Mikäli Tohmajärven kuntalaiset asetetaan eriarvoiseen asemaan palveluiden saavutettavuuden suhteen muiden Pohjois-Karjalan asukkaiden kanssa, tulee kunta aloittamaan oikeustoimet.

Skenaariossa 3 Tohmajärvellä olisi jatkossakin oma lähipalvelupiste, mutta iso osa palveluista olisi tarjolla laajan palvelun sote-asetilla.

Skenaario 3 on lähimpänä Tohmajärven kunnan näkemystä tulevasta palveluverkosta. Mikäli skenaario 3 tulisi päätökseksi, Tohmajärven kunnanhallitus keskittyisi ratkaisemaan kriittisintä haastetta, eli miten saadaan lääkäreitä Tohmajärven terveysasemalle. Lääkäreiden houkuttelun ja saatavuuden osalta on Tohmajärven terveysaseman henkilöstöltä tullut hyviä vinkkejä tilanteen parantamiseksi. Lääkäreitä olisi tulossa myös Tohmajärvelle töihin, lääkäreitä olisi valmistumassa ja heillä olisi halukkuutta tulla työskentelemään Tohmajärvelle. Tohmajärvellä työskentelystä kiinnostuneista lääkäreistä on ilmoitettu hyvinvointialueen vastaaville viranhaltijoille, mutta suhtautuminen on ollut asiaan nihkeää. Tohmajärven kunta on pyrkinyt tarjoamaan Siun sotelle apua työvoiman saatavuuden parantamiseksi, mutta innostusta yhteistyöhön ei ole ollut havaittavissa.

Lopuksi

Mietittäessä hyvinvointialueen eri skenaarioita on hyvä palata hyvinvointialueiden tavoitteiden äärelle.

Hyvinvointialueen tavoitteena on (valtioneuvosto 2022):

- Turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen palvelut hyvinvointialueella asuville,
- parantaa palvelujen saatavuutta ja saavutettavuutta,
- kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja,
- turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti,
- vastata ikääntymisen ja syntyvyyden laskun aiheuttamiin haasteisiin ja
- hillitä kustannusten kasvua.

Kunnanhallituksen mielestä seuraavat hyvinvointialueen tavoitteet jäisivät palveluverkkosuunnitelman skenaarioissa 1–2 toteutumatta:

- Turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut hyvinvointialueella asuville.
- parantaa palveluiden saavutettavuutta
- kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja,
- vastata ikääntymisen haasteisiin.

Tohmajärven kunnanhallituksen näkemys on, että palveluverkkosuunnitelmaa tulisi viedä skenaario 3:n suuntaan.

Kunnanhallituksen mielestä ensin olisi pitänyt kuulla palvelujen käyttäjiä ja priorisoida ensisijaiseksi lähipalvelujen turvaaminen ja henkilöstön puhelinpalvelun toimivaksi rakentaminen. Vaikka mikään esitetyistä skenaarioista ei ratkaise henkilökunnan saatavuusongelmaa, Tohmajärven kunnanhallituksen näkemys on, että palveluverkkosuunnitelmaa tulisi viedä 3 skenaarion suuntaan. Lisäksi hyvinvointialueen on määriteltävä perusteellisemmin, mitä on lähipalvelu. Kunnan mielestä vain vahvistamalla perusterveyden huollon palveluita voidaan tulevaisuudessakin turvata myös erikoissairaanhoidon palvelujen saatavuus.

Digitaaliset palvelut eivät ole yksistään ratkaisu, koska ikääntyvän väestön keskuudessa on paljon henkilöitä, joille digitaalisten palvelujen käyttäminen on täysin mahdotonta. Pohjois-Karjalan väestö

---

on rakenteeltaan valtakunnan tasoon nähden ikääntynyttä. Monelle jo pelkkä puhelimella tapahtuva yhteydenpito on vaikeaa.

Palvelujen keskittämistä perustellaan voimassa olevalla lääkäri- ja hoitajapulalla. Työvoimapula ei tule helpottumaan sillä, että samalle määrälle lääkäreitä ja hoitajia ohjataan asiakkaita nykyistä laajemmalla alueella. Hyvinvointialueen ei tule lähteä siitä, että työvoimapulalle ei ole mahdollista tehdä mitään ja että tilanne on sama tai nykyistä kehnompia vielä 15 vuoden kuluttua. Tohmajärven kunnanhallitus katsoo, että valtion ja hyvinvointialueiden tehtävänä on ryhtyä vaikuttaviin toimenpiteisiin lääkäri- ja hoitajapulan vähentämiseksi. Kunnanhallitus kannustaa Pohjois-Karjalan hyvinvointialuetta keskittymään toiminnassaan yhä lujemmin työvoiman saatavuuden parantamiseen. Tohmajärvellä on hyvät ja toimivat tilat. Tohmajärven osalta hoitajatilanne on vielä hyvä ja henkilöstö on ollut hyvin sitoutunut työskentelemään omalla terveysasemalla, ja harjoittelijat ovat olleet tyytyväisiä Tohmajärven terveysasemaan harjoittelupaikkana. Henkilöstön työolosuhteita ja sitoutumista Tohmajärven terveysasemalle tukee mm. lääkäreiden saaminen terveysasemalle. Lääkäritilanteen saatavuuden parantamiseksi Tohmajärven kunnanhallitus esittää hyvinvointialueelle tiiviimpää yhteistyötä kuntien kanssa tilanteen parantamiseksi.

Kunnat ja hyvinvointialue voisivat miettiä yhdessä rekrytointikampanjaa lääkäreiden saamiseksi kunnan sote-asemalle. Henkilöstölle tai jopa asukkaille voisi luvata palkkion lääkärin rekrytoinnista kunnan terveysasemalle. Tohmajärven kunnanhallitus näkee, että lääkäritilanteen parantaminen on maan hallituksen asia. Hyvinvointialueen ja kuntien tulee taas yhdessä tehdä kaikkensa, että Pohjois-Karjalan alueelle saadaan houkutelua lääkäreitä. Tämän tavoitteen toteutumiseksi tarvitaan Pohjois-Karjalan henkilöstön ja asukkaiden verkostot maksimaaliseen käyttöön.

Tohmajärven kunnan mielestä resurssit tulee kohdentaa palvelutarpeen mukaan. Jokaisessa kunnassa tulee sijaita oma sote-asema. Palveluverkkosuunnitelmassa tulee huomioida ikäihmisten määrä, sairastavuus ja kuntalaisten hoidon tarve. Liikkuvat lääkäripalvelut sopivat vain pienelle kohderyhmälle, yleensä perusterveille ihmisille. Etä- ja liikkuvien sosiaali- ja terveyspalvelujen palvelujen varaan ei tule jättää iäkkäitä, monisairaita ja heikossa taloudellisessa asemassa olevia ihmisiä. Tohmajärven kunnanhallitus vastustaa ehdotettua palvelujen keskittämistä.

Tohmajärven kunnanhallitus pitää asiattomana, että varsinkin pienimpien kuntien terveysasemien kunnosta puhutaan aliarvioivaan sävyyn tutustumatta tosiasioihin ja annetaan ymmärtää, että niistä on pikimmiten päästävä eroon. Samanaikaisesti hyvinvointialue suunnittelee mittavia investointeja

---

uusien toimitilojen rakentamiseksi. Terveysasemien jättäminen ilman sieltä tarjottavia palveluja on kunnanhallituksen mielestä yhteiskunnan varojen väärin kohdentamista ja tarkoittaa kuntien kannalta erittäin suurta taloudellista menetystä.

Tohmajärvellä on vuonna 1985 rakennettu hyväkuntoinen terveysasema, jota on kunnostettu viimeisen neljän vuoden aikana noin 700.000 eurolla. Terveysasemalla on jo pelkästään vuosien 2018–2022 välillä uusittu salaojitukset, lämmönvaihtimet ja kiinteistöautomaation valvontajärjestelmä, muutettu vanhat röntgentilat fysioterapian tiloiksi, tehty tilat eläinlääkäritoiminnalle, uudistettu hammaslääkäritilat ja rakennettu aurinkosähköjärjestelmä.

Terveysaseman vuokratuloilla on Tohmajärven kunnalle myös taloudellista merkitystä. Siun soten kuntayhtymän kahden viimeisen vuoden menokasvu oli todella voimakasta, mistä johtuen Pohjois-Karjalan hyvinvointialue saa vastaavasti enemmän valtionrahoitusta. Sotemenojen kasvu aiheutti pysyvän negatiivisen vaikutuksen kuntien tulevien vuosien valtionosuuksiin, ja kuntien talous on lähivuosina voimakkaasti heikentymässä. Käyttämättä jäävät sote-rakennukset lisääisivät kuntien talousahdinkoa.

Tohmajärven alueen terveystaloudet on esitetty tarjottavan Kiteen laajan palvelun sote-asetelmalta käsin. Tohmajärven kunta ei ota kantaa muiden kuntien alueella sijaitsevaan palveluverkkoon.

Kunta kannattaa paikallisten palveluiden kehittämistä ja niiden tarjoamista kaikissa Pohjois-Karjalan kunnissa ja suurimmissa taajamissa. Sosiaali- ja terveystaloudet integraatio edellyttää terveystaloudet järjestämistä samoissa tiloissa sosiaali- ja terveystaloudet kanssa.

Tohmajärven kunta toteaa, että Tohmajärven kunnan väestö on myös verotettavien tulojen osalta kunnia vertailtaessa häntäpäässä, joten terveystaloudet saavutettavuus ei olisi enää kaikille Tohmajärven kuntalaisille taloudellisesti mahdollista. Vähävaraisilla kuntalaisilla ei ole varaa yksityisiltä hankittaviin palveluihin, eikä alue olisi todennäköisesti houkutteleva yksityisiä palveluita tarjoavalle toimijalle. Vähävaraisuus on myös omiaan hankaloittamaan liikkumista paikkakunnalta toiselle tilanteessa, jossa hyvinvointialueen tarjoamia palveluita ei olisi kotikunnassa.

Tohmajärven kunnan ja Kiteen kaupungin välillä toimiva julkinen liikenne palvelee vain linja-autoreitin varrella asuvia palvelun käyttäjiä. Tohmajärveläisten asiakkaiden liikkuminen tapahtuu pääosin joko omalla autolla tai taksilla.

Tohmajärven kuntalaiset asetetaan eriarvoiseen asemaan palvelujen saavutettavuuden suhteen, mikäli kunnassa ei ole omaa sote-asemaa.

Tohmajärven kunnanhallitus esittää, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialue lykkää palvelustrategian käsittelyä 31.12.2023 saakka, jotta alueen kunnat, järjestöt, kuntalaiset ja kaikki, joille asialla on merkittäviä vaikutuksia, voivat saada kohtuullisen ajan tutustua aineistoon ja antaa asiasta lausuntonsa. Hyvinvointialueen tulee esitellä suunnitelmia alueen kuntalaisille ja järjestää kunnittaisia asukkaiden kuulemistilaisuuksia ennen päätöksentekoa.

Tohmajärven kunnanhallitus vastustaa hyvinvointialueen suunnitelmia palveluverkon supistamisesta. Tohmajärven kunnassa toimivan terveysaseman toimintaedellytykset tulee turvata jatkossakin.

Kunnanhallitus ymmärtää hyvinvointialueen paineen hillitä kustannuksia ja vastata henkilöstön saatavuusongelmiin. Niitä ei kuitenkaan ratkota viemällä tärkeimmät peruspalvelut niiden tarvitsijoiden ulottuvilta. Kunta on valmis etsimään kaikkia tyydyttäviä ratkaisuja ja kehittämään uusia toimintatapoja. Parhaat ratkaisut saadaan aikaan kuuntelemalla avoimin mielin palvelun tarvitsijoita, henkilöstöä sekä kuntien edustajia. Ylhäältä kaavamaisesti tehty ”karttatarjoitus”, jolta nyt esitellyt skenaariot näyttävät, ei ole minkään tahon etu. Kunnilla ja hyvinvointialueella on yhteiset asukkaat, joiden terveydestä ja hyvinvoinnista sekä palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta on huolehdittava yhteisvoimin. Siksi Tohmajärven kunnanhallitus pyytää Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen ja kunnan välisiä todellisia neuvotteluja ennen päätöksentekoa.

Tohmajärvellä 8.5.2023

Tohmajärven kunnanhallitus

